

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Bærekraft

i Sjøfartsdirektoratet

Forord

Langs kysten har vi alltid levd av og utforsket havet. Maritim nærings medgang og muligheter i internasjonale markeder er av stor betydning for Norges fremtidige velstand og Sjøfartsdirektoratet vil bidra til at disse kan realiseres.

Dersom vi skal fortsette å utnytte havressursene slik vi har gjort hittil, må vi forhindre at de blir ødelagt av forsøpling og forurensning - uten at det går på bekostning av verken den økonomiske utviklingen eller arbeidsforholdene til sjøfolk. Vi mener den beste måten å gjøre det på er ved å bidra til den internasjonale dugnaden FN legger opp til gjennom sine bærekraftsmål. Det er ikke målene i seg selv som vil bringe oss fremover, men at vi setter målene ut i handling.

Vår kunnskap, erfaring og evne til grønn omstilling skal være kilden til sterkere konkurransekraft, videre jobb- og verdiskaping, og et bærekraftig velferds-samfunn for fremtiden.

Sjøfartsdirektoratet skal være den foretrukne maritime administrasjonen - særlig innen bærekraft.

Lars Alvestad

Fungerende sjøfartsdirektør

Sjøfartsdirektoratets tilnærming til bærekraft

Bærekraft skal oppfattes som en gylden regel for tilværelsen på planeten vår. Vi må leve på en slik måte at vi får det vi trenger, uten å skade andre mennesker eller naturen. Sammen med bærekraft hører vi ofte om utvikling. Når noe utvikler seg, skjer det en forandring. Altså kan bærekraftig utvikling best forstås som en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for de som kommer etter oss da også de skal ha dekket sine behov.

Gjennom FNs bærekraftsmål legges det opp til en internasjonal dugnad - en dugnad Sjøfartsdirektoratet selvsagt skal være med på. Målene er universelle og forplikter alle FNs medlemsland. For at de skal nås kreves det en helhetlig tilnærming til global, regional og nasjonal utvikling - og samarbeid. Ingen kan gjøre alt alene, men gjennom samarbeid kan store ting skje. Som sjøfartsmyndighet har vi stor påvirkningskraft overfor den maritime næringen. I samarbeid med andre aktører skal vi arbeide for mer transport til sjøs som et sikkert og grønnere alternativ.

Regelverket står sentralt i vårt miljø- og sikkerhetsarbeid, samtidig som det åpnes opp for ny teknologi og miljøvennlige løsninger. Det skjer også en rivende utvikling innen bruk av digitale verktøy og arbeidsformer i havnæringene. Sjøfartsdirektoratet skal sørge for at utdanningene er riktig innrettet og at vi har rett kompetanse for å utnytte mulighetene det gir.

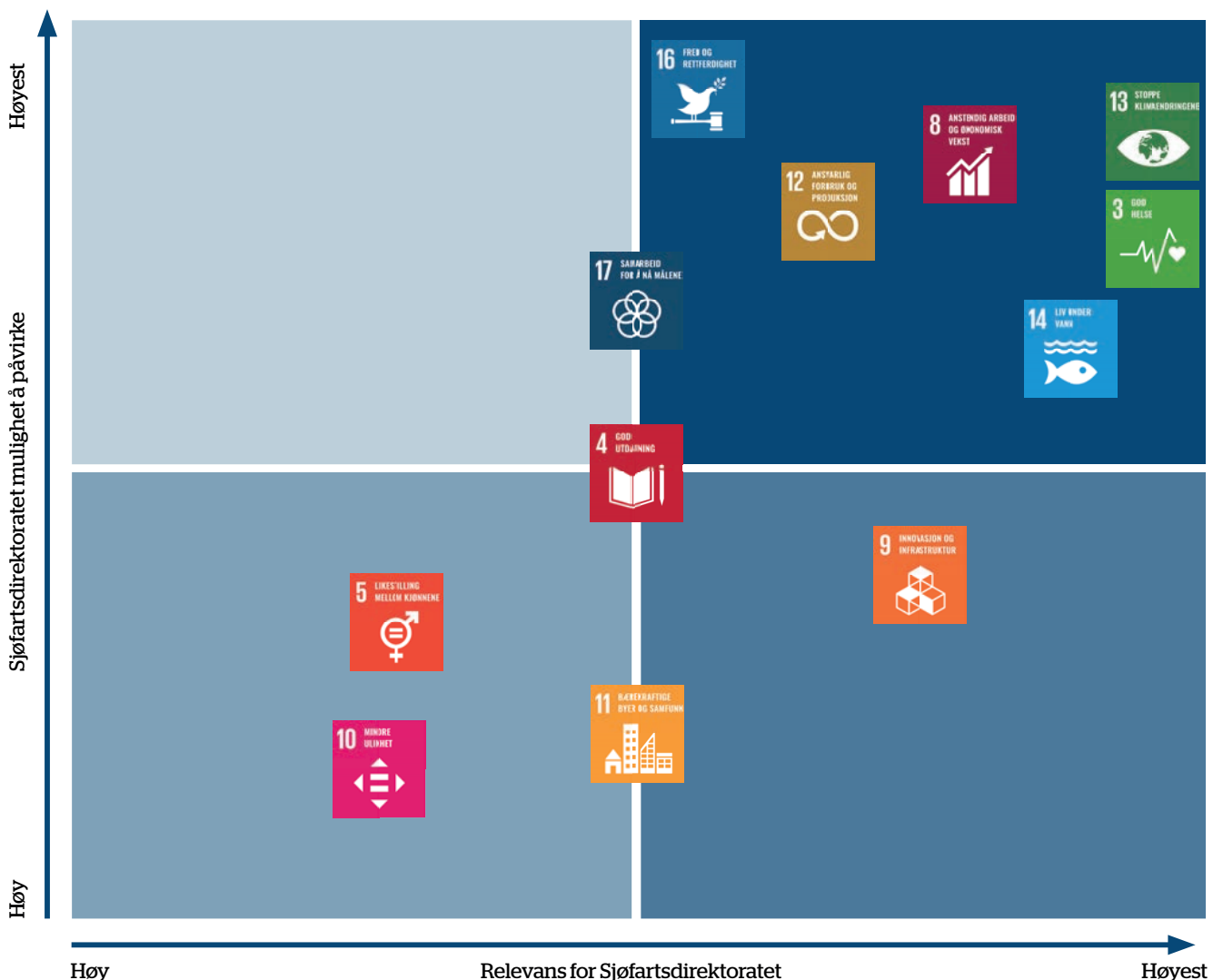

Vi velger våre mål

For å finne ut hvordan Sjøfartsdirektoratet best kan bidra til den globale dugnaden er det blitt gjennomført en kartlegging av Sjøfartsdirektoratets rolle knyttet opp mot FNs bærekraftsmål. Dette er vist i matrisen under, hvor målene som er relevante for Sjøfartsdirektoratet er tatt inn. «Relevans for Sjøfartsdirektoratet» vil si hvor relevant målet er for vårt samfunnsoppdrag og strategiplan. “Mulighet for å påvirke” er hvor stort potensial Sjøfartsdirektoratet har til å påvirke målet i en positiv retning, både internt og eksternt.

Målene som ligger i den mørkeblå firkanten, har vi tatt med videre og kalt Sjøfartsdirektoratets bærekraftsmål.

Tanken med matrisen nedenfor er at den skal brukes som et dynamisk verktøy. Dette betyr at vektningen av bærekraftmålene vil kunne endre seg på lik måte som oppgavene og fokusområdene til Sjøfartsdirektoratet gjør.

Sjøfartsdirektoratets bærekraftsmål

Mål 3 - God helse

Mål 4 - God utdanning

Mål 8 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Mål 12 - Ansvarlig forbruk og produksjon

Mål 13 - Stoppe klimaendringene

Mål 14 - Liv under vann

Mål 16 - Fred og rettferdighet

Mål 17 - Samarbeid for å nå målene

God helse

Sjøfartsdirektoratets viktigste oppgave er å sørge for høy sikkerhet for liv og helse. Vi jobber kontinuerlig for å forhindre personulykker og tap av liv for sjøfolk, passasjerer og brukere av fritidsfartøy.

Vårt bidrag:

- Sjøfartsdirektoratet jobber kontinuerlig med fartøysikkerhet i vår saksbehandling og tilsynsaktivitet.
- Regjeringen har en nullvisjon som innebærer ingen omkomne eller hardt skadde ved bruk av fritidsbåter, Sjøfartsdirektoratet leder arbeidet for å oppnå dette.
- Vi utfører risikobaserte tilsyn. Det vil si at fartøy vurdert til å ha høy risiko, får mer omfattende tilsyn enn fartøy som er vurdert til å ha lavere risiko. Det risikobaserte tilsynet omfatter sertifikatinspeksjoner, ISM-revisjoner og uanmeldte tilsyn på norske skip.
- Vi håndhever kravet om sikkerhetsstyringssystem om bord.
- Døgnbemannet vakttelefon sørger for høyere beredskap og tilgjengelighet.
- Fører tilsyn og godkjenning av sjømannsleger.
- Fører tilsyn av plassering, sikring, verneutstyr, prosedyrer knyttet til kjemikalier og andre skadelige stoffer for å begrense skadevirkningene for sjøfolk. Vi bidrar også til utvikling og håndhevelse av regelverk knyttet til kjemikaliefrakt om bord på skip.
- Velferdstjeneste for sjøfolk hvor de blant annet kan få treningsprogram, tips og råd om bedre kosthold samt organisering av sjømannsidretten.
- Fastsetter sikkerhetsbemanning som dekker alle aktuelle operasjoner, oppgaver og funksjoner for sikker drift av skipet.
- Sjøfartsdirektoratet er en IA-bedrift. Hovedmålet vårt er "å legge til rette for at så mange som mulig kan arbeide så mye som mulig, så lenge som mulig", for å oppnå dette har vi etablert gode velferdsordninger for våre ansatte.
- Sikkerheten til våre inspektører blir ivarettatt gjennom prosedyrer og internopplæring.

God utdanning

Sjøfartsdirektoratet skal være med på å sikre en god maritim utdanning for norske sjøfolk. God kompetanse fører også til bedre sikkerhet om bord i både næring- og fritidsfartøy.

Vårt bidrag:

- Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med opplæring, bedømmelse og dokumentasjon av kompetanse vedrørende sjøfolks kvalifikasjoner og ser til at norske utdannings- og opplæringsinstitusjoner er godkjent og fulgt opp.
- Gjennom ulike holdningskampanjer samt utdeling av tilskudd til frivillige lag og organisasjoner innenfor sjøvettarbeid bidrar vi til at kommende generasjoner sjøfolk og fritidsbåteiere får kunnskap om sikkerheten til sjøs.
- Utformer innholdet i opplæring for båtførerprøven, fritidsskippercertifikat og internasjonalt båtførerbevis.
- Gir veiledning til maritim næring innenfor vårt ansvarsområde.
- Gjennom vår hovedkanal www.sdir.no holder vi den maritime næringen oppdatert på nyheter, regelverk, sikringsnivå, læring av hendelser og når også ut til næringen gjennom sosiale medier. Dette er et viktig verktøy i vårt holdningsskapende arbeid.
- Vi sikrer fremtidsrettet faglig kompetanse gjennom utvikling av ansatte og rekruttering, særlig innen sikkerhet, miljø og nye teknologiske løsninger.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Å fremme inkluderende og anstendige arbeidsforhold for sjøfolk er en av Sjøfartsdirektoratets hovedoppgaver. Vi skal også bidra til varig bærekraftig økonomisk vekst i den maritime næringen.

Vårt bidrag:

- Sjøfartsdirektoratet er tilsynsmyndighet for arbeidskontrakter på skip. Vi fører tilsyn med blant annet at lønn til sjøfolk blir utbetalt og kontroll av hviletid.
- Vi fører tilsyn med at innredning og utforming er i henhold til MLC-kodens bestemmelser. MLC-koden tar også for seg arbeidsmiljø og likestilling.
- Gjennom vårt arbeid er vi med på å avdekke og forhindre menneskehandel og tvangsarbeid på norske fartøy og utenlandske fartøy i Norge.
- Vi tilbyr velferdsordninger for sjøfolk som blant annet omfatter låneordninger av e-bøker, treningsprogram, tips og råd om bedre kosthold samt organisering av sjømannsidretten.
- Utbetaling av tilskuddsordningen bidrar til å sikre norsk maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk, som igjen sikrer rederiene konkurransedyktige rammevilkår.
- Vi tilrettelegger regelverk og saksbehandling for ny teknologi og innovasjon som kan hjelpe næringens økonomiske produktivitet og lønnsomhet.
- Vi jobber med å øke den norske flåten som igjen vil sikre økonomisk vekst for Norge. Økt flåte vil også gi oss større påvirkningskraft i internasjonale fora for å fremme en global bærekraftig utvikling.
- I Sjøfartsdirektoratet tilbyr vi lærlingplasser og har bruk av lærlinger som et kriterium ved anskaffelser.
- Vi er en IA-bedrift med retningslinjer for at vi skal ha et forebyggende og helsefremmende arbeidsmiljø, samt likhet mellom kjønnene.

Ansvarelig forbruk og produksjon er viktig for driften av alle fartøy og særlig i nybygging- og gjenvinningsfasen. Vi jobber for å sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre internt i Sjøfartsdirektoratet, men også overfor næringen.

Vårt bidrag:

- Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med gjenvinningssertifikat og avfallshåndtering om bord på fartøy.
- Vi veileder i nybygg- og ombyggingsprosessen med et ønske om at skip er av høy kvalitet.
- Vi har dialog med departementet om å innføre nye insentiv ordninger for å tilrettelegge for bærekraftig skipsfart.
- Gjennom miljøregelverket arbeider vi for en bærekraftig bruk av havet. Vi stiller blant annet krav til fartøy som skal operere i verdensarvfjordene.
- Ved å håndheve og legge nye føringer for cruisenæringen bidrar vi til en mer bærekraftig turistnæring.
- Gjennom våre anskaffelser stiller vi krav til at varer og tjenester er produsert etter høye etiske, sosiale og miljømessige standarder. At kravene etterleves sikres gjennom kontrakt, samarbeid og dialog med våre leverandører. Alle større anskaffelser skal vurderes etter behov.
- Vår kassasjonsinstruks ivaretar at materiell som vi ikke lenger har behov for, avhendes på en forsvarlig måte.
- Sjøfartsdirektoratets hovedkontor er miljøfyrtårnsertifisert. Det stilles derfor krav til miljøvennlig avfallshåndtering. Hovedkontoret har tilrettelagt for kildesortering og måler bl.a. matsvinn fra kantinen.

I samarbeid med næringen må vi handle umiddelbart for å bidra til reduksjon av klimagassutslipp og for å tilpasse oss konsekvensene av klimaendringene.

Vårt bidrag:

- Vi er en pådriver for grønne løsninger i IMO som har en forpliktelse til å redusere drivhusgassutslipp fra internasjonal skipsfart.
- Tilrettelegge for bruk av mer miljøvennlig teknologi.
- Lager regler og retningslinjer for å bidra til lavere klimagassutslipp fra fartøy.
- Arbeider med aksept av nye løsninger gjennom alternativ design og vurdering av likeverdige løsninger.
- Vi fremmer samarbeid med næringen, kunder, andre etater samt nasjonale og internasjonale organisasjoner som bidrar til å redusere klimagassutslipp.
- Sjøfartsdirektoratet har, i samarbeid med huseier, foretatt en energiutredning av hovedkontoret. Det er utført energieffektive tiltak som skal bidra til mindre energibruk.
- Flere av Sjøfartsdirektoratets nye tjenestebiler er el-biler og det er installert el-billadere på to av kontorbyggene.
- Vi har gode IT-løsninger som gjør at møter kan avholdes digitalt og som bidrar til at antall flyreiser og annen transport blir redusert.

Liv under vann

Livet under vann er sårbart. Å begrense utslipp som bidrar til temperaturøkning og forsuring i havet har en høy prioritet både nasjonalt og internasjonalt. Den siste tiden har det vært et økende fokus på arbeidet med å redusere mengde plast i havet da det utgjør en fare for livet under vann.

Vårt bidrag:

- Forhindrer skadelig utslipp til sjø og luft med å vedta forbedret eller nytt regelverk. Dette gjør vi blant annet ved å redusere utslipp av klimagasser og gasser som bidrar til forsuring av havene.
- Håndhevelse av regelverk som skal redusere spredning av fremmede arter, utslipp av kloakk og skadelige stoffer. Vi håndhever også regelverk for sikker transport av farlig gods, herunder gods som er skadelig for det marine miljøet.
- Fører tilsyn med avfallshåndtering om bord på skip.
- Har gjennom IMO arbeidet med å innføre et forbud mot bruk av tungolje i Arktis fra 2024 med noen unntak til 2029. Bruk av tungolje er allerede forbudt i verneområdene på Svalbard.
- Gjennom miljøfyrtårn-ordningen har vi et internt fokus på å minimere bruken og utslipp av kjemikalier.

Fred og rettferdighet

For Sjøfartsdirektoratet dreier målet seg om å sørge for tilgang til rettsvern på vårt saksområde og være en velfungerende, ansvarlig og inkluderende organisasjon.

Vårt bidrag:

- Å sørge for likebehandling i våre tilsyn og saksbehandling.
- Saksbehandling følger norsk forvaltningsrett og internasjonale rettsikkerhetsnormer.
- Skipsregistrene sikrer rettsvern til fartøy, dets eierforhold og panteheftelser.
- Å være en åpen organisasjon hvor det er mulig å komme med innspill ved høringer.
- Vi fremmer folkeretten og internasjonale regler innen sikkerhet, miljø og sjøfolks rettigheter.
- Vi følger arkivloven og arkiverer alt som kan være relevant i vårt arkivsystem. Alle kan søke innsyn og få tilgang til dokumentasjon gjennom våre postjournaler som er tilgjengelige elektronisk.
- Internt jobber vi med opplæring for å hindre korrupsjon og bestikkelser.
- Vi har fokus på klart språk og har egne translatører som oversetter til brukervennlig engelsk. Sjøfartsdirektoratet arbeider for at regelverket med tilhørende standarder er lett tilgjengelig og enkelt og forstå.

Samarbeid er nøkkelen til å nå målene. Sjøfartsdirektoratet er avhengig av en god dialog med næringen, andre etater og internasjonale organisasjoner. De senere årene har Sjøfartsdirektoratet i økende grad fått tildelt oppgaver som krever tverretattlig samarbeid.

Vårt bidrag:

- Arbeider for konsensusbaserte bærekraftløsninger internasjonalt (IMO, ILO, EU).
- Samarbeider med andre etater for å nå regjeringens målsetninger innen bærekraft.
- Yrkesfisker.no, er et eksempel på samarbeid mellom Sjøfartsdirektoratet og en rekke fiskerirelaterte samarbeidspartnere. Målet er å gjøre det lettere for yrkesfiskere å holde seg oppdatert på viktig sikkerhetsinformasjon og regelverk, og på den måten forebygge ulykker i flåten.
- Gi veiledning og være en pådriver for at maritim næring skal tilpasse seg fremtidens behov for nye løsninger for bærekraftig bruk av havet.

Våre innsatsområder

For å styrke Sjøfartsdirektoratets mulighet til å gjøre en reell forskjell har vi valgt å fokusere på tre av bærekraftmålene. Vi skal i tiden fremover etablere og gjennomføre konkrete tiltak knyttet til disse målene.

Disse målene er valgt ut for å oppnå regjeringens ønske om at Norge i 2050 skal være et lavutslippssamfunn og at utslippene av klimagasser fra innenriksskipsfart skal kuttes med 50 prosent. Reduksjon av klimagassutslipp er også en målsetning i IMO, Handlingsplanen for grønnskipsfart, Regjeringens havstrategi, tildelingsbrevet for 2020, Miljøfyrtårn og EUs kommende Green Deal. Dersom dette skal bli en realitet kan vi ikke fortsette som i dag - vi må komme med nye tiltak og Sjøfatsdirektoratet ønsker å bidra.

Det er helt sentralt i Sjøfartsdirektoratets samfunnsoppdrag og strategi å arbeide for økt sikkerhet for miljøet på norskflaggede skip og utenlandske skip i norske farvann slik at det ikke skjer utslipp til vann og luft. Miljø har vært fokusområde til Sjøfartsdirektoratet to år på rad og her har vi mange muligheter til påvirke næringen. Direktoratet skal styrke arbeidet mot marin forurensning og mikroplast fra skip både nasjonalt og internasjonalt. Vi skal bidra aktivt til gjennomføringen av handlingsplanen mot marin plastforurensning og mikroplast under IMOs miljøkomite, samt i arbeidet med en ny nasjonal plaststrategi.

Innenfor ansvarlig forbruk og produksjon har vi påvirkningskraft både overfor næringen og internt i Sjøfartsdirektoratet. Det gjelder særlig Miljøfyrtårn-sertifiseringen hvor vi har iverksatt miljøforbedrende tiltak som handler om vann, energi, utslipp, forbruk og karbonavtrykk. Her kan Sjøfartsdirektoratet bidra gjennom å fremme ansvarlig forbruk og sirkulær økonomi også i næringen. Målet med sirkulær økonomi er å utnytte alle ressurser best mulig og at ressursene holdes i et kretsløp der stadig resirkulering fører til mindre behov for å ta ut nye råvarer.

Våre innsatsområder:

